

Rozhovor týdne s

Danielem Jurečkou, ředitelem Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského

Minulý týden jste pořádali seminář Pesticidy v zemědělství. Proč jste se rozhodli pro toto téma?

Je to jedno z témat, s nímž naše instituce prakticky nakládá. Máme na starosti povolování nových přípravků na ochranu rostlin a zároveň kontrolu jejich používání. ÚKZÚZ je dále Národní referenční laboratorní pro oblast pesticidů v krmivech a provádí také monitoring pesticidních látek v půdách. Jako organizační složka státu v rámci ministerstva zemědělství dále hrajeme svoji roli i v oblasti naplňování Národního akčního plánu ke snížení používání pesticidů v ČR (NAP), jehož cílem je omezení nepříznivého vlivu přípravků na ochranu rostlin na zdraví lidí a životní prostředí. Cílem NAP je podpořit vývoje a zavádění integrované ochrany rostlin a alternativních přístupů nebo postupů tak, aby se snížila závislost na používání přípravků. V zemědělské praxi se však můžeme setkat i s používáním pesticidů v rozporu s platnými předpisy nebo s jejich falzifikací. Proto ÚKZÚZ v loňském roce zakoupil nové laboratorní vybavení, které umožní významný posun ve stanovení reziduí pesticidů a dalších problematických látek (mykotoxinů, rostlinných toxinů a podobně). Tento nový přístroj je určen pro zvýšené potřeby analýz a bude důležitým prvkem pro plnění nových úkolů. Novinkou je především možnost využít necílený screening, který je nastupujícím trendem v oblasti reziduálních analýz. Oblast používání přípravků na ochranu rostlin je i mediálně aktuální téma, kdy je vznesena kritika, že se používání pesticidů v ČR, v rozporu s NAP, nesnižuje. I proto jsme se rozhodli nyní uspořádat tuto konferenci, na které jsme chtěli informovat o aktuálních krocích, které ÚKZÚZ realizuje, aby zamezil nelegální aplikaci a falšování pesticidů. Jde o téma, které svým zaměřením reflektuje na potřebnou kvalitu vstupů do potravinového řetězce, a tím i kvalitu českých potravin. A že je to téma zajímavé, dokazuje i fakt, že vzhledem k velkému množství přihlášených zájemců o tuto konferenci (přes 300) jsme byli nuceni operativně zarezervovat větší sál. Věřím, že vysoký odborný zájem byl plně saturován kvalitními prezentacemi předních odborníků.

Jaké jsou největší problémy v této oblasti?

Jde například o používání nepovolených přípravků v ekologickém zemědělství nebo inte-

grované produkci. Dále to jsou postřiky, které zasáhnou vinou špatné aplikace sousední pozemky, nebo jsou pesticidy použity jinak, než je povoleno (na jinou plodinu nebo nejsou dodrženy ochranné lhůty, mohou být použity staré nebo u nás nepovolené pesticidy nebo falzifikáty z černého trhu), problémem mohou být např. také letecké aplikace insekticidů v případech, kdy je povolena pouze aplikace hnojiv nebo pomocných látek a tak dále.

Proto jsme chtěli představit náš nový metodický přístup k prokazování nelegálních aplikací pesticidů v rostlinné produkci, který je postaven na vzorkování podezřelých pozemků (rostlin i půdy), detekci a kvantifikaci reziduí nepovolených účinných látek a srovnání těchto hodnot s dostupnými limity a s referenčními verzory. Dosud byly analýzy na rezidua pesticidů prováděny zejména v krmivech, v potravinářských surovinách a v potravinách.

Čekají ÚKZÚZ změny v novém programovém období společné zemědělské politiky?

Zřejmě nás čeká upravený záběr delegovaných kontrol ze Státního zemědělského intervenčního fondu a nová bude například oblast sadů, kdy budeme nuceni nastavit formálnější požadavky na náš registr sadů a uведенé skutečnosti následně kontrolovat. Přerozdělení a možné navýšení kontrol očekáváme i v oblasti registru vinic. Obecně se však dá říci, že v novém programovém období kontroly významným způsobem nepřibudou.

Co bude pro ústav prioritní v letošním roce?

Obdrženou prioritou pro nás je v tomto roce nastavení instituce v rámci nového zákona o státní službě, zejména vzhledem k tomu, že nejsme čistě administrativní organizací, ale máme velký odborný záběr i v oblasti odborných úkonů, jako je odrůdové zkušebnictví, různé monitorings, provádění certifikací a laboratorní činnost. Bude tedy důležité správně nastavení služebního a zaměstnavatelského poměru, abychom si zachovali potřebnou míru flexibility. S různorodou činností instituce, jež je v této šíři v rámci resortu jedinečná, souvisí i další naše priority, kterou je hledání nových způsobů financování odborné činnosti včetně například možnosti širšího zapojování našich expertů do mezinárodních projektů, kde právě způsob financování je pro nás limitující. A pokud jde o odbornou činnost, v letošním roce, který je Mezinárodním rokem půdy, bychom se rádi ve zvýšené míře zaměřili na prezentaci údajů, zjištěných v naší široké a dlouhodobé síti monitorovacích půdních bodů a přispěli tak ke zvýšení povědomí o nezbytné ochraně naší půdy.

Zuzana Fialová

Hypermarkety stále vedou

Podle výsledků nejnovější studie společnosti Incoma GfK je téměř pro polovinu domácností v České republice hlavním nákupním místem hypermarket, přičemž mezi hypermarkety je podle výzkumu nejoblíbenějším Kaufland. Jako své hlavní nákupní místo ho uvádí 23 procent domácností, což je o tři procenta více než v loňském roce.

Oldřich Přibík

Výzkum, jehož výsledky společnost Incoma zveřejnila minulý týden na svých internetových stránkách, potvrzuje dominantní pozici hypermarketů Albert, Globus, Interspar, Kaufland a Tesco na českém maloobchodním trhu. Celkem 47 procent domácností právě tyto obchodní řetězce uvádí jako své hlavní nákupní místo, tedy jako prodejnu, ve které za posledních šest měsíců utratili největší část svých výdajů za potraviny a základní nepotravinářské zboží, tj. drogerii a kosmetiku.

Diskonty, Lidl a Penny Market, si udržují druhou pozici a dává jim přednost 24 procent domácností. Obliba supermarketů Albert, Billa a Tesco podle průzkumu meziročně opět mírně poklesla a za hlavní nákupní místo je označilo 16 procent respondentů. Menším prodejním, jakými jsou například prodejny COOP, Hruška či Flosman/

Klíčové informace

- Podle studie společnosti Incoma GfK uvádí 47 % domácností v ČR jako své hlavní nákupní místo hypermarkety Albert, Globus, Interspar, Kaufland nebo Tesco.
- Nejoblíbenějším hypermarketem je podle průzkumu Kaufland – na prvním místě ho uvedlo 23 % respondentů, což bylo o 3 % víc než v roce 2014.
- V průměru nejmladší kmenové zákazníci mají diskonty Lidl a hypermarkety Globus a Tesco, nejvzdelanější pak hypermarkety Globus a supermarket Billa.

Flop, dává přednost 13 procent českých domácností.

Za Kauflandem, nejoblíbenějším řetězcem na tuzemském trhu, zůstává Penny Market, který preferuje 14 procent domácností. Třetí příčka patří prodejnám Tesco, jež získaly celkových 13 procent preferencí. Na čtvrtém místě jsou prodejny Albert; jehož oba formáty dohromady preferuje 12 procent respondentů. První pěti pak uzavírá diskontní řetězec Lidl, který u nás upřednostňuje devět procent domácností.

Studie také uvádí, že stěžejními důvody pro výběr prodejny jako

hlavního nákupního místa jsou, kromě dobré dostupnosti, zejména širší sortimentu, slevové akce a celková cenová úroveň zboží v prodejně.

Zákazníci hypermarketů kládou nadprůměrný důraz na široký výběr zboží, diskonty zákazníci volí především kvůli celkově příznivé cenové hladině, pro supermarkety se rozhodují hlavně pro jejich snadnou dostupnost a u menších prodejen je nadprůměrně často jako důvod návštěvy jmenován ochotný personál a rychlé odbavení.

V průměru nejmladší kmenové zákazníci mají diskonty Lidl a hypermarkety Globus a Tesco. Kmenové zákazníci s nejvyššími průměrnými příjmy na domácnost mají podle průzkumu hypermarkety Globus, který s nevelkým odstupem následují hypermarkety Interspar, Albert a Tesco. Z pohledu dosaženého vzdělání mají největší podíl kmenových zákazníků s maturitou nebo s vysokoškolským vzděláním hypermarkety Globus a supermarket Billa.

Studie společnosti Incoma také informuje o tom, že celkem 82 procent domácností ještě stále uvádí, že současná ekonomická situace má vliv na změnu jejich nákupního chování. Poprvé od nástupu krize ale jejich podíl meziročně klesl. Nejvíce pocítí vliv krize kmenová zákaznická diskontních prodejen před zákaznicí supermarketů Albert. Naopak relativně nejméně jsou krizí ovlivněni kmenová zákaznická řetězce Billa a hypermarketů Albert. ■

Úřad zastavil řízení

(fia, čtk) – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) zastavil obě správní řízení, která se týkala tendrů státního podniku Lesy ČR na lesnické práce a prodej dřeva od roku 2015. V obou případech antimonopolní úřad zamítl i vydání předběžných opatření. Uvedla to Milena Marešová z tiskového odboru ÚOHS. „V obou případech návrhy firem směřovaly proti postupu zadavatele při posuzování mimořádně nízké nabídkové ceny. V obou případech rovněž bylo požadováno navrhovateli vydání předběžného opatření, což ÚOHS zamítl,“ řekla Marešová. Jedno z rozhodnutí je už pravomocné. Týká se prací v regionu Buchovice. Společnost Kloboucká lesní, která zakázku napadla, už vzala svoje podání zpět. Obdobně skončila i část týkající se regionu Domažlice. Tam se k ÚOHS odvolala společnost T.E.P. Holz. ÚOHS říze-

ní letos v lednu zastavil z důvodu bezpředmětnosti. Lesy ČR už uzavřely s vítězem smlouvu. „V současné době běží lhůta pro podání rozkladu,“ uvedla Marešová.

Vítězem téměř třetiny miliardového tendru Lesů ČR na lesnické práce a prodej dřeva od roku 2015 se stala společnost Uniles ze skupiny Agrofert. Celkem se soutěžilo o 33 kontraktů pokrývajících asi pětinu lesů podniku. Pětiletý tendr 2015+ navazuje na tendry 2014+ a 2013+, při nichž se soutěžilo o práce vždy zhruba na pětinu území státních lesů. Výjimkou byla soutěž o celé území v tendru 2012+, kdy Lesy ČR zavedly takzvaný senátní cyklus, při němž se každý rok soutěží o pětinu území. V loňském tendru 2014+ byla neúspěšnější Stora Enso Wood Products Ždírec, která zvítězila na šesti jednotkách, za ní byla firma PROGLES s pěti kontrakty. ■

Slovo ministra

První týdny nového roku jsou každoročně ve znamení významných potravinářských veletrhů. Ať už to bylo lednové Grüne Woche v Berlíně, právě probíhající Gulfood v Dubaji nebo nadcházející norimberský Biofach. Jsem přesvědčen, že je důležité být „přítom“ a mít zájem vyvážen. Svoji účastí na významných potravinářských fórech se snažím hledat proexportní možnosti a zprostředkovat jim následná jednání. Jsme připraveni je aktivně podporovat. Chystáme například spolufinancování účasti našich firem na zahraničních veletrzích. Protože pokud na nich nebudou, mohou jen těžko získávat nové kontrakty a nové příležitosti. Chceme také pomoci třeba s překladem a zjištěním legislativního prostředí v zemi, kam by chtěly české firmy vyvážet. I proto ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí vytváříme síť agrárních diplomatů. Ano, objevují se námitky, že to je práce agentury Czech-Trade. Její hlavní náplní činnosti je však průmysl. Zemědělské potravinářství je přeci jen specifický sektor a země, které jsou v této oblasti pro nás klíčové, si zaslouží, abychom tam měli odborníky. Ostatně téměř všechny evropské země mají v klíčových destinacích své agrární diplomaty. Od letošního roku je budeme mít i my.

Marian Jurečka

Obrat v chmelařství ...

(Dokončení ze str. 1)

Co se týká výnosů, Morava letos doplatila na přísušek, naopak voda přispěla k lepší úrodě v žatecké oblasti. „Průměrný výnos chmele dosáhl vloni 1,39 tuny z hektaru,“ informoval předseda. Předloni byl 1,23 tuny z hektaru. Obsah alfa hořkých kyselin, nečlá tři procenta, je slabší průměr, doplnil s tím, že se nepodařilo uspokojit celou poptávku po českém chmelu. Důvodem je, že přetlak po neúspěšném roce 2012 je veliký. „Zájem o Žatecký poloraný červeňák není jen v České republice, ale zejména ze svě-

tového pohledu, což nás samozřejmě těší,“ konstatoval Hejda. Podle něj v roce 2014 až 2015 je zaznamenán rovněž deficit alfa hořkých látek na trhu na úrovni 500 tun. „Je to zajímavý údaj vzhledem k tomu, že v minulých letech byl přetlak nabídky nad spotřebou,“ podotkl. Prezident Unie obchodníků a zpracovatelů chmele v ČR Pavel Šponer uvedl, že za rozumných cenových podmínek je možné uplatnit na trhu 6000 tun chmele. Ideální pěstební plocha je pak 5000 hektarů.

Vrchní ředitel sekce zemědělských komodit ministerstva ze-

mědělství Petr Jílek sdělil, že chmel byl na období 2015 až 2020 zařazen mezi citlivé komodity a pro jeho pěstitele je alokováno 85 milionů korun. „Dalším důležitým prvkem je, že novým členským státům bylo umožněno využívat takzvanou přechodnou vnitrostátní podporu, která je z národních zdrojů, kam je možnost alokovat až 800 milionů korun ročně,“ konstatoval s tím, že pro rok 2015 tak bude možné chmelaři využít dalších třicet milionů korun, to znamená, že platba na hektar se bude pohybovat na úrovni dalších pěti tisíc ko-

run. Co se týká národních dotací, potvrdil, že dotační titul na nákup certifikované sadby bude pokračovat. Celková alokace počítá zhruba s 20 miliony korun, což je přibližně stejný objem prostředků jako v minulých letech. Prezident Agrární komory ČR Miroslav Toman ve svém vystoupení poukázal na důležitost investic a uvedl, že národní kofinancování Programu rozvoje venkova je jedno z nejnižších z členských zemí Evropské unie.

Česká republika zaujímá v produkci chmele třetí místo ve světě po Německu a USA. Celková světová sklizňová plocha je 47 334 hektarů, celková produkce je 93 900 tun a z toho samotná produkce alfa hořkých látek je 9300 tun. ■